



DET KONGELIGE DIGITALISERINGS-
OG FORVALTNINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

26/1867-2

30. juni 2026

Spørsmål nr. 3229 fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim til digitaliserings- og forvaltningsministeren

Jeg viser til brev av 22. juni 2026 fra Stortingets president med oversendelse av spørsmål nr. 3229 fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim. Spørsmålet ble stilet til finansministeren, men er blitt overført til meg.

Spørsmål

Hvor mye har de samlede utgiftene til lønn og administrasjon i statsforvaltningen økt fra 2021 til i dag, og hvilke konkrete effektiviseringsgevinster har regjeringen hentet ut fra digitalisering og kunstig intelligens i samme periode, sett i lys av Riksrevisjonens nylige kritikk og OECDs påpekning i Economic Surveys: Norway 2026 om svekket produktivitetsvekst og økende offentlige utgifter?

Begrunnelse

Riksrevisjonen rettet i sin undersøkelse av myndighetenes arbeid med å sikre effektiv ressursbruk i offentlig sektor (2025–2026) kritikk mot at staten ikke har gode nok systemer for effektiv ressursbruk, og ga arbeidet vurderingen «ikke tilfredsstillende». Nesten to tredjedeler av statlige virksomheter oppgir at de i liten grad har incentiver til å fremme innsparings- og kuttforslag, og én av tre har unnlatt større effektiviseringstiltak fordi de ikke fant økonomisk handlingsrom på kort sikt. Riksrevisjonen peker også på at gevinstene av digitalisering i liten grad blir realisert.

Dette er alvorlig i en tid der utviklingen av kunstig intelligens og digitale løsninger burde gi betydelige effektiviseringsgevinster, og der forsvarsopptappingen krever rom i budsjettene og velferdsytelsene er sterkt økende grunnet demografiske endringer i befolkningen. OECD understreker samme bekymring. Jeg ber om at det redegjøres for utgiftsutviklingen i faste

priser, og at de dokumenterte effektiviseringsgevinstene fra digitalisering og KI tallfestes så langt det er mulig. Det bes om at det i svaret klargjøres hvordan man henter opplysninger om lønn og administrasjon.

Svar

Nedenfor gir jeg en oversikt over utgifter/kostnader til lønn for årene 2021-2025. Oversikten viser alle tall i kontoklasse 5 *Lønnskostnad*, som omfatter blant annet lønn, overtid, arbeidsgiveravgift, pensjonspremie og andre personalkostnader.

Merk at ordinære statlige forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) og forvaltningsbedrifter rapporterer *utgifter* til statsregnskapet, mens forvaltningsorgan med særskilte fullmakter (nettobudsjetterte virksomheter) rapporterer *kostnader*.

Lønnsutgifter/-kostnader (mill. faste kroner)	2021	2022	2023	2024	2025
Nettobudsjetterte virksomheter (kostnader)	43 072	41 614	42 277	42 414	41 216
Bruttobudsjetterte virksomheter (utgifter)	126 598	126 385	126 369	129 261	142 204
Totalt	169 670	167 999	168 646	171 675	183 420

Tallene er hentet fra statsregnskapet.no og er i faste 2025-priser, justert for utviklingen i konsumprisindeksen.

Vi gjør oppmerksom på følgende:

- I lønnsoppgjøret for 2024 ble drøyt 2 milliarder kroner i etterbetaling overført som ubenyttet bevilgning og utbetalt i 2025. Dette innebærer at lønnsutgiftene for bruttobudsjetterte virksomheter reelt sett burde vært om lag 2 milliarder kroner lavere i 2025 og tilsvarende høyere i 2024.
- Fristen for de lokale forhandlingene for lønnsoppgjøret 2022 ble avtalt utsatt til 30. november 2022. Den utsatte fristen for lokale lønnsforhandlinger i 2022 medførte at faktisk pensjonspremie i 2022 var vesentlig høyere enn det SPK hadde lagt til grunn. Utgiftene til pensjon økte derfor med nesten 3 milliarder kroner fra 2022 til 2023.

Det finnes ikke egne artskontoer for administrasjon i statsregnskapet. Representanten trekker i sitt spørsmål 3328 fram STYRK-klassifiseringen som en mulighet til å si noe om utviklingen i administrasjon. Etter mitt syn er det usikkert om antall årsverk innenfor denne kategorien kan benyttes for å beregne utgifter til administrasjon i statsforvaltningen.

Det finnes flere eksempler på gevinster fra bruk av KI. Haukeland sykehus har utviklet en KI-modell for EEG-undersøkelser som utreder epilepsi raskere og mer nøyaktig og fører til raskere beslutninger, færre feildiagnoser og mer effektiv bruk av ressurser i helsevesenet. Skatteetaten har laget en KI-modell som kontrollerer urapportert utleie som har ført til mer effektive og presise kontroller og riktigere skatt med en økning i innrapportert alminnelig inntekt på over 110 millioner kroner siden modellen ble tatt i bruk. Politiet har også hatt stor nytte av å benytte KI til å oversette norsk tale til tekst i avhør.

Disse eksemplene illustrerer en bredere positiv utvikling: der KI tas i bruk målrettet og med god ledelsesforankring, gir det dokumenterte gevinster. Regjeringens plan for Norge setter et klart mål om å fornye, forbedre og forsterke offentlig sektor, og KI er et sentralt virkemiddel for å nå det målet.

Effekten av digitalisering viser seg gjennom bedre kvalitet i tjenestene, prosessforbedringer, økt samhandling og mer robust og sikker digital infrastruktur. Gevinstene er reelle, men spredt på tvers av sektorer og virksomheter, og krevende å aggregere. Det er nettopp dette DFØ-notat 2026:1 «Spredt nytte, konkret kostnad» belyser: nyttevirkningene av digitalisering hentes primært ut i kvalitetsforbedringer og mer robust infrastruktur, mens direkte kostnads- og bemanningsreduksjoner er mindre tydelige. Estimer av nyttevirkninger er usikre og realiseres over tid.

Regjeringen har satt målet om at 80 prosent av statlige virksomheter skal bruke KI som virkemiddel i 2026 og 100 prosent innen 2030. KI skal brukes ansvarlig og innovativt for å frigjøre kapasitet, øke kvalitet og gjøre offentlig sektor mer bærekraftig. Derfor etablerte regjeringen KI Norge i år, under Digitaliseringsdirektoratet, som nasjonal arena for ansvarlig og innovativ bruk av KI. KI Norge skal veilede både offentlige og private virksomheter, og bidra til at erfaringer og løsninger deles og kan skaleres på tvers.

I tillegg leverer DFD også høsten 2026 både nasjonal handlingsplan for bruk av KI i offentlig sektor og handlingsplan for kompetanse på digital omstilling samlet, fordi KI ikke gir gevinster uten omstillingskompetanse, og omstillingskompetanse uten KI ikke får ut tilstrekkelig gevinstpotensial.

Med hilsen



Karianne Oldernes Tung